

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 719 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 609 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ שלום בן חביבה זצ"ל ט"ו שבט תשפ"ג

פאסק פרישת 977999777

בפרשתנו הדבר המרכזי הוא מעמד הר סיני וקבלת התורה - עשרת הדברות. וקודם קבלת התורה כתוב (יה, ט): "וַיַּחַד יְתְרוֹ? יְתְרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה". וברש"י: "ויחד יתרו. וישמח יתרו, זהו פשוטו. ומדרש אגדה, נעשה בשרו חדודין חדודין. מובא בגמרא (סנהדרין צד): "ויחד יתרו - רב אמר: שהעביר חרב חדה על בשרו" [שמל את עצמו ונתגייר. רש"י]. ואומר המדרש (תנחומא יתרו): אַל תִּקְרִי וַיַּחַד אֶלָּא וַיְהִי, שְׁנַעֲשֶׂה יְהוּדִי. ע"כ.

הקשה רבנו יעקב ריישר זצ"ל ב'עיון יעקב' (שם), לדעת רב, מדוע לא כתבה התורה במפורש 'וימל יתרו?' והנה רש"י בתורה פירש על פי פשוטו: "ויחד" - וישמח, וכן לשון התרגום אונקלוס: "וחדו יתרו".

שאל על כך האור החיים' הקדוש, מדוע לא אמרה התורה במפורש 'וישמח' בלשון הקודש, אלא 'ויחד' בלשון תרגום? אומר האדמו"ר מבאבוב זיע"א בספרו 'כרם שלמה', כי שתי השאלות מתיישבות זו בזו: אמרו רבותינו בגמרא (מסכת שבת קל): "כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה... עדיין עושין אותה בשמחה".

מעתה אפשר לומר, כי שני הפירושים עולים בקנה אחד, ויתרו קיים מצוות מילה בשמחה. לכן נאמר "ויחד" במשמעות כפולה: הן 'מילה' כדברי רב בסנהדרין, וכן 'שמחה' כדברי רש"י כאן. ומעתה לא קשה, שהרי אם היה כתוב 'וימל', לא היינו יודעים שהוא קיים מצות מילה בשמחה. ואם היה כתוב 'וישמח', כלל לא היינו מדוע שמח. לכן כתבה התורה 'ויחד', כי יש במילה זו שתי משמעויות, ומעתה נדע כי הוא קיים מצות מילה בשמחה.

אומר ה'פלא יועץ' (שמחה): מה טוב ומה נעים שישמח ישראל בעושיו, שמחה של מצוה, על כל מצוה ומצוה שעושה גייל וישמח יותר ויותר ממוצא שלל רב, ובפרט בשבתות ובמועדים, דכתיב (ישעיה נח, יד): אַז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. וכתוב (דברים טז, יד) וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגֶּךָ. ובפרט בשעת עבודת התפילה צריך לשמח שמחה רבה דכתיב (דברים כח, מז) תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מְרַב לָל. ופרושו, שרצונו לומר יותר מרב כל, חס ושלוש, וְעֲבַדְתָּ אֶת אֱלֹהֶיךָ (דברים כח, מח). וכן באמירת ברכת המזון הפליגו בזוהר הקדוש בגודל החיוב לאמרו בשמחה ובטוב לבב, עד שאמרו שראוי שיאכל וישתה דברים המשמחים את הלב, כדי שיברך ברכת המזון בשמחה. וממשיך ה'פלא יועץ' ואומר: והשכר היותר גדול שיש על השמחה, שזוכה להשגת החכמה והשגת השלמות, שכן גילה סודו רבנו האר"י ז"ל, שמה שזכה להשגת חכמה נפלאה והשגת רוח הקדש, הכל היה בשביל שהיה שמח שמחה רבה בעסקו בתורה ובקיימו שום מצוה יותר ממוצא שלל רב נמצא ששכר שמחה של מצוה, מצוה. לפי זה אפשר לומר שיש קשר בין שמחה לבין קבלת האור האלוקי שנאמר (תהלים צז, יא): "אור זרע לצדיק וְלִישְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה". וכן נאמר (אסתר ח, טז): "לִיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשֵׁשׁ וַיִּקָּר".

כתוב ב'אורחות צדיקים' (שער התשיעי): ואין השכינה שורה אלא מתוך שמחה (שבת ל:). וכל הנביאים לא היו מתנבאים בכל על שירצו, אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתנבאים; שאין הנבואה שורה מתוך עצלות, ולא מתוך עצבות, אלא מתוך שמחה. לפיכך בני הנביאים מביאים לפניהם נבל ותוף וכינור ומבקשים הנבואה, כדכתיב (מלכים ב' ג, טו): "וַיְהִי כַּנְּגִן הַמְּנַגֵּן, וַיְהִי עָלָיו יַד ה'".

ועוד כתוב ב'אורחות צדיקים': השמחה. המידה הזאת באה לאדם מחמת רוב שלוה בלבו בלי פגע רע. ואדם המשיג תאוותו, ולא יארע לו דבר המעציב אותו - בזה יהיה לו שמחה תדיר. ומי שיש בו שמחה תדיר - יאירו פניו, וזיוו מבהיק, וגופו בריא, ואין זקנה ממחרת לבוא עליו, כמו שנאמר (משלי יז, כב): "לֵב שִׂמְחָה יֵיטִיב גֵּהָה".

אומר הבעל שם טוב: עצבות נועלת שערי שמיים, תפילה פותחת שערים נעולים, והשמחה בכוחה לשבר חומות!

שבת שלום

יתרו - תוכן ענייני הפרשה

א. יתרו שמע על יציאת ישראל ממצרים, ומלחמת עמלק עמהם, ולכן בא לעם ישראל, ועמו צפורה - אשת משה ושני בניו, ומשה רבינו - חתנו יצא אל המדבר לקבלו, יתרו התגייר, ברך את ה' על ניסי ההצלה של בני ישראל, והקריב שלמים.

ב. וַיֵּאָתֶּה תַּחֲזֶהָ: עצתו של יתרו למשה על מנוי שופטים, ולאחר מכן שב למדין לגייר את בני משפחתו (יה).

ג. בני ישראל הגיעו בלב אחד למדבר סיני, למחרת ה' אמר למשה הקדמה לקבלת התורה: אתם ראיתם את חיבתכם ולאחר מכן הזכיר את עונשי מצרים, ואם תשמעו בקולי תהיו לי עם סגולה. בני"י אמרו כל אשר אמר ה' נעשה.

ד. למחרת, משה עולה להר וה' מצווה על ההכנות לקראת מתן תורה לישראל בהר סיני (יט, א-כה):

א. שלושת ימי הגבלה, טהרה וקדושה, איסור עליה להר. ב. ביום השלישי (יום קבלת התורה) מעמד הר סיני: קולות וברקים, וקול שופר חזק. העם מתייצב בתחתית ההר. וה' מזהיר שוב שעם ישראל לא יעלו על ההר.

ג. קבלת התורה - עשרת הדברות.

ד. לאחר ששמעו בני ישראל את דברות ה', בקשו משה שהוא יאמר להם את דברי ה' (ממורא ה') (כ, א-ד).

ה. חזרה על האיסור של עבודה זרה, ואזהרות על קדושת המזבח וצורתו (כ, טו-ג).

"כִּי יָבֹא אֵלַי הָעָם לְדַרְשׁ אֲלֵיכֶם" (יה, טו)

הקב"ה שומע תפילות בכל עת

מצינו שכששאל יתרו את משה: "מדוע אתה יושב לבדך וְכָל הָעָם נֹצֵב עֲלֶיךָ מִן בְּקָרְ עַד עֶרֶב" (יה, יד), השיב לו: "כִּי יָבֹא אֵלַי הָעָם לְדַרְשׁ אֲלֵיכֶם".

יש להבין מהי תשובת משה, הלא יתרו ראה שהעם באים לדרוש אלוקים, ושאלתו הייתה מדוע יושב מבוקר עד ערב ולא עושה 'שעות קבלה'? ביאור העניין: האדם צריך לנהוג כמו שה' נוהג בבריותיו, כדאמרו (שבת קל"ג): 'מה הוא רחום אף אתה רחום', והרי הקב"ה שומע תפילות בכל זמן, בחול, בשבת, ביום טוב, בקיץ, בחורף ובכל שעות היום והלילה, בלא מגבלות. גם אנו צריכים להיות מוכנים להקשיב לאנשים ולסייעם בכל עת ובכל שעה. וזה שענה משה רבינו על שאלת יתרו, "כִּי יָבֹא אֵלַי הָעָם לְדַרְשׁ אֲלֵיכֶם" - העם דורשים ממני להתנהג כאלוקים, אשר בכל עת מבקשים אנשים בקשותיהם ממנו, ומאזין להם, כן אני מחוייב לענות לעם מבוקר עד ערב.

[אוצרות התורה]

**"כִּפַּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ
עַל הָאָדָמָה..." (כ, יא) - "בשביל ההורים
צריכים לעשות הכול, ואפילו להיכנס לגהינום"**

הרה"ח הנודע רבי יעקב הלפרין זצ"ל מבני ברק נתייחס מהוריו בעודו ילד קטן. הוא לא זכה לקיים מצוות כיבוד אב ואם כראוי, אך השתוקק מאוד לזכות במצווה יקרה זו. פעם פגש איזה רב מתל אביב, והרב התאונן לפניו שהוריו עלו לאחרונה מפולין בחוסר כול, ואין להם כסף כדי מחייתם. הוא עצמו אין בידו לפרנסם, והוא מצטער מאוד על כך. שאלו רבי יעקב: "כמה עולה שכר מחייתם לחודש?" נקב הלה בסכום מסויים. אמר לו רבי יעקב שהוא מוכן לכלכלם מידי חודש בחודשו, בתנאי שייתן לו במתנה את השכר של מצוות כיבוד אב ואם, כדי שזה ייזקף לזכותו. כששמע אותו רב את בקשתו ותנאו, אמר לו שזוהי שאלה קשה והוא צריך להתיישב בדבר, ויודיעו כשתהיה לו תשובה ברורה על כך. הרב נכנס אצל מרן בעל ה'חזון איש' זי"ע, שטח לפניו את כל העניין ושאל אותו אם מותר לו לוותר על שכר המצווה של כיבוד אב ואם ולחיתו במתנה לרבי יעקב כדי שהוריו יוכלו להתכלכל בכבוד. כששמע החזון איש את שאלתו, שאל אותו בפליאה עצומה: "מה? אתה דואג על השכר של המצווה?! בשביל ההורים צריכים לעשות הכול, ואפילו להיכנס לגהינום!"... ה'חזון איש' נשתהה קמעה, ואחר המשיך ואמר לו בבת שחוק: "אל תדאג! לקב"ה יש מספיק שכר לשניכם"...

[לקראת שבת]

מקצת הלכות כיבוד אב ואם

- * מחילת האב על בזיונו - אב שמחל על כבודו כבודו מחול, אבל בזיונו אינו מחול.
- * ישיבה כדי לעמוד לכבודם - הרואה אביו ואמו מתקרבים, והוא עומד, ראוי שישב ויקום, לקיים מצות קימה.
- * קימה כשעוסק בתפילה - כגון בקריאת שמע וברכותיה, אם זה יפריע בכוונת התפילה פטור מלעמוד, שעוסק במצווה פטור מהמצווה, ואם לאו יש לעמוד, חוץ מפסוק ראשון של קריאת שמע. וחייב לקום בפני אב ואם, אף אם יגרם לו ביטול תורה בכך, ויחזור אח"כ ללימודו.
- * פריעת חוב אביו שמת - כשלא הניח אבא ליורשיו כסף, אין מצות כיבוד אב לפרוע חובותיו (ח"מ סי' קז ס"א בסמ"ע סק"א). אולם מידת חסידות שיפרעו חובותיו אף שלא הניח להם כלום, שלנפטר יש צער בזה שחייב לאדם.
- * אב שאוסר על בנו לעשן - שחושש דיזיק לו, אסור לבן לעשן בפני אביו, ואף שלא בפניו אם ייודע לאביו אח"כ. אבל אם אביו לא ידע מזה, ולבן מאוד נצרך, יש להתיר, ויש לבן לברר מבחינה רפואית שלא יינזק מהעישון.
- * אין לקרוא לחמיו בשמו - אף על פי שבחמיו יש רק דיני כיבוד ולא מורא, זהו כבודם שאינו קורא להם בשמם.
- * כיבוד אב ואם בגר - כתב הרמב"ם (פ"ה מממרים ה"א): גר ינהג מקצת כבוד בהוריו. אכן השולחן ערוך (סי' רמ"א ס"ט) לא הביא שינהג מקצת כיבוד בהוריו, רק שלגר אסור לקלל ולהכות אביו העכו"ם, ולא יבזהו. ואין מחלוקת בין הרמב"ם לשולחן ערוך, מה שאין כן הרמב"ם שנוהג מנהג כבוד, אין זה מכיבוד אב, שאין נקראים הוריו, אלא מ'הכרת טובה' שהביאווה לעולם הזה.

**"כִּפַּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ"
(כ, יב) - מידה כנגד מידה**

רש"י הביא בשם המכילתא: אם תכבד - יאריך ימך. ואם לאו - יקצרון. שדברי תורה נוטריקון הם נדרשים, מכלל הן לאו ומכלל לאו הן. ע"כ. יש לדקדק בלשון הפסוק, מדוע כתיב "יאריך" שמשמע שכביכול הילדים הם אלה שמאריכים להורים את החיים, והיה צריך לכתוב "יאריך" שהרי הקב"ה, הוא זה שיאריך את חיי המכבד את הוריו? ונראה ליישב על פי הסיפור הבא: בצפון תל אביב היה בית כנסת שבקושי "גירד" מנין מתפללים. יום אחד החל להגיע למקום מבוגר כבן שבעים. הוא לא נראה דתי מבית. הוא נהג להתפלל ומיד לצאת. רב בית הכנסת התפלא. בדרך כלל אדם כזה מגיע לאזכרה וכו' מעולם לא ראה שבגיל כה מבוגר אדם כזה חוזר בתשובה.

לאחר כמה פעמים שהאיש הופיע, פנה אליו הרב: "האם אתה זקוק לעשות אזכרות? אני פה הרב, תוכל להגיד לי". "לא. אני חוזר בתשובה". הרב נדהם: "מה קרה?" "האם שמעת על הסיפור של הרב רביץ ז"ל?" שאל הזקן. הרב נזכר במקרה שאירע עם הרב רביץ שעשה קידוש השם. הוא היה זקוק להשתלת כליה וכל ילדיו נלחמו ביניהם מי יתן את כליתו לאביו. לבסוף ניגשו לדין תורה אצל הרב אלישיב זצ"ל, שפסק כי לבכור זכות הבכורה. ואכן הבכור תרם לאביו כליה. הדבר התפרסם ועשה קידוש השם גדול. "כן. שמעתי. באמת קידוש שם שמים", הפטיר הרב.

"אז תדע, כבוד הרב, שלי קרה אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלת כליה והרופאים פנו אל ילדי. בני הבכור אמר שהוא נוסע עוד מעט למסע בחו"ל והוא זקוק לכוחות ותרומת הכליה תחליש אותו. פנה לבתי, והיא טענה שעוד מעט היא מתחילה סמסטר חדש באוניברסיטה והיא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן אף היא אינה יכולה". כאן פרץ הזקן בבכי והמשיך: "הנה, אתה רואה? נתתי לילדי את החיים, השקעתי בהם הכל, הזרמתי כספים בלי סוף, שלחתי אותם ללמוד, נתתי להן חוגים ומה לא - והם השאירו אותי ככה! הייתי מאוד מדוכדך. בדיוק אז ראיתי את הכתבה בעיתון על הדין תורה בין ילדי הרב רביץ וראיתי מה זה הכוח של התורה. באותו רגע החלטתי לחזור בתשובה"...

יש ילדים ויש ילדים! ישנם ילדים שדואגים להאריך חיי ההורים כמו בסיפור של הרב רביץ וישנם ילדים שמקצרים את ימי ההורים עם כל מיני תירוצים למיניהם... אומרת לנו התורה: "כִּפַּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ" ועל ידי זה תזכה שגם הילדים שלך (הם) "יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ" (את החיים שלך).

"וַיֹּאמֶר יְתְרוֹ בְרוּךְ ה' אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרִיעָה..." (יח, י)

גנאי הוא למשה ושישים ריבוא שלא אמרו ברוך, עד שבא יתרו ואמר: בְרוּךְ ה' (סנהדרין צד). שאל הרה"ק בעל ה"תפארת שלמה" זי"ע והרי לכאורה הדבר קשה: וכי השירה שאמרו בני ישראל על הים היתה שבח קטן מן המילים הספורות שאמר יתרו? אלא התירוץ הוא: יתרו חידש דבר בהבעת הכרת טובה לה'! כי בני ישראל הודו לה' על הטובות שנעשו להם עצמם, ואילו יתרו אמר דברי תודה על הטובות והחסדים שנעשו לאחרים... ובכך היה ראשון!... [פנינים] עמ' קמ]

"בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכֵּר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ" (כ, כ) - רוצה את הרב לדין תורה

כאן הבטיחה התורה, שכל מקום שאיש ישראל עושה איזה דבר למען שמו יתברך, שיבוא הקב"ה בעצמו לשם ויברכהו. וכמו שידוע שכשבא אב עשיר אצל בנו לבקרו, לא בא ריקם אלא מביא עמו מזומנים...

וכתב ה"חפץ חיים" ("נפוצות ישראל" פ"ח) מה עושה היצר הרע, נותן לאדם להתנהג כבן שוטה שסוגר הדלת בעד אביו ואינו מניחו להיכנס הביתה, היצר הרע אינו רוצה שתיכנס ברכה לתוך עסקו של אדם, מפתהו שיסגור בעד ה', היינו שיעשה עסקו עם עוול גדול במידות ומשקולות או שאר הונאה וריבית וממילא כאשר מסתלק ה' מעל העסק מסתלקת הברכה ממנו. סיפר הגאון רבי אברהם פכטר: "קבלתי טלפון ממיאמי. על הקו אחד מן הגברים, כשבקול טעון וכאוב הוא אומר לי, כי הוא מתכוון להגיע לארץ ישראל ליממה אחת, ולקרוא לרב שטיינמן לדין תורה..."

טענתו היא, שקיבל ברכה ממרן ראש הישיבה לעשירות, בזכות תרומתו למען החזקת תורה, והנה עתה הוא נפל למצב קשה, באותה תקופה קשה שרבים מהם נפלו גם הם, ולכן הוא רוצה לבוא לארץ לזון עם הראש ישיבה בדין תורה. אני נלחצתי מכך מאוד, נכנסתי לראש הישיבה זצ"ל וסיפרתי לו דברים כהווייתם. ענה לי רבנו: 'תגיד לו שיבוא'. והוא אכן בא. הוא התיישב לפני רבן של ישראל ותינה את טענותיו, כשרבנו יושב ומאזין לו לכל מילה ומילה. כשסיים לשפוך את לבו, הרהר רבנו כמה דקות לפני שענה לו, ואז שאלו: "האם בעסקיך יש לך שותפות ורווחים עם מחללי שבת"? ענה לו אותו גביר בחיוב. המשיך רבנו לשאול: "האם יש לך קשר ורווחים מעסקים שעוברים על איסורי ריבית"? שוב ענה אותו יהודי בחיוב, כי אכן יש לו שותפות עם עסקים בריבית. אמר לו מרן ראש הישיבה: "אם כך, תשמח שנכסיך כולם נאבדו. הקב"ה ריחם עליך שלא תעבור איסורי תורה ולא תהנה מממון של חילול שבת. הוא נתן לך הזדמנות עתה לקבל על עצמך, לסחור אך ורק בממון כשר שאין בו איסורים, וכך תחזור לאיתנך הראשון".

והוסיף לו: "זה שצריך להאמין שלכל אחד יש סיבה מיוחדת, למה דוקא הוא נפל בנפילה הגדולה, למרות שכביכול זוהי צרת רבים, אבל אצל השם יתברך הכל מחושב לפרטים. הקב"ה מחשב לכל מקום מה מגיע לו במיוחד, וגם אותך הוא מעניש כביכול, ונותן לך הזדמנות מחודשת".

אותו גביר קבל על עצמו לסחור בלי חששות של איסורי שבת וריבית, וחזר לקדמותו ועד היום הוא ממשיך להחזיק תורה בממונו. [ע"פ דרשו]

היה יהודי שרח"ל הבן שלו חלה במחלה קשה, ואמרו לו שרק רופא אחד בעולם יכול לטפל בו והוא לוקח הרבה מאוד כסף. לאחר שכל הקופות והקרנות גייסו את עצמם לטובת הענין והשיגו את כל הכסף, האבא טס עם בנו לחו"ל לאותו רופא. כשהגיעו, אמר האב לרופא שהוא רוצה לברך עליו ברכה: "ברוך אתה ה'... שנתן מחכמתו לבשר ודם". הרופא נדהם ושאל אותו על כך, והאב הסביר: אם מכל העולם רק אתה יודע לטפל בבעיה זו, הווי אומר שיש לך חכמה מיוחדת, ועל זה יש ברכה לשבח את הקב"ה שנתן מחכמתו לבשר ודם. הרופא הגוי כל כך התרגש ואמר לו: "אני אעשה לך את הטיפול בחינם" ... כששמע זאת הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל אמר: זה מה שכתוב "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכֵּר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ".

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב הָעֲנַן בְּעִבּוֹר יִשְׁמַע הָעַם בְּדַבְרֵי עַמְךָ וְגַם בְּךָ יֵאָמְנוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת דְּבַרֵי הָעַם אֶל ה' " (יט, ט) - קול תורה-סיפור מרגש

סיפר הרב מפוניבז' אודות הרבנית שלזינגר ע"ה, אשת חבר לרבי יחיאל מיכל שלזינגר זצ"ל (ראש ישיבת 'קול תורה'): בהיות הרב מפוניבז' צעיר לימים, העמיד בפולין כולל לאברכים מופלגים.

פעם יצא הרב מפוניבז' אל מחוץ לבניין בשעת לילה מאוחרת, ושם לב כי אשה צעירה מסתובבת מחוץ לבית המדרש, ופוסעת באיטיות קדימה ואחורה סמוך לחלון בית המדרש, כשתינוק קטן בידה.

כך במשך שעה ארוכה נראית הייתה מרוכזת וקשובה לקול התורה הבוקע מהחלון.

כעבור מספר ימים, מְשֻׁשׁם לב כי התופעה חוזרת ונשנית, שאל אותה הרב מי היא, מה פשר מעשיה, והאם זקוקה היא לעזרה כלשהי.

השיבה האשה: "אני אשתו של רבי יחיאל מיכל שלזינגר, היושב כאן סמוך לחלון, בְּיַרְכְּתֵי בית המדרש. אני באה לכאן כיון שבעלי יוצא מהבית בשעות הבוקר המוקדמות ושב מאוחר בלילה, כך שכמעט ואיננו נפגשים במשך היום. העונג שלי הוא לעמוד מאחורי החלון ולשמוע את הניגון הערב של לימודו... מה גם שרוצה אני כי בני התינוק יקלוט באזניו קול תורה!"

הרב התרגש מאד לשמע דבריה, היות וידע כמה מסירות נפש מגלמת האשה בהתמסרותה לחיי תורה. היא היתה בת למשפחה מהמבורג שבגרמניה, שם לא מקובל היה להקדיש את כל שעות היום אך ורק ללימוד התורה, אולם אהבת התורה שלה לא ידעה גבולות. לא היה דבר יקר בעיניה יותר מהתעלות בעלה בלימוד התורה. הרב העריך את רצונה לוותר על מנעמי העולם בחיי מותרות ונוחות בגרמניה, ולהסתפק במועט בחיי הצנע של בני תורה.

וכשאמרה לו מה מטרת שהותה מחוץ לבית המדרש, אמר לה: "בעלך אכן מתעלה כל העת בלימוד התורה ובקנייניה. אין זה מהנמנע כי ביום מהימים יזכה להקים ישיבה בכוחות עצמו, ולעמוד בראשה לשם ולתפארת. אם וכאשר אכן יזכה להקים ישיבה, אמליץ לו לקרוא לה על שם דבריך - בשם 'קול תורה'..."

בשנת תרצ"ט, מעט קודם פרוץ מלחמת העולם השנייה, עלה רבי יחיאל מיכל עם בני משפחתו ארצה, ובמסירות נפש הקים את הישיבה הגדולה - ישיבת 'קול תורה', המתנוססת עד היום בשכונת 'בית וגן' בירושלים.

כאשר שכב רבי יחיאל מיכל על ערש דווי, חולה ומיוסר, אמר בפני אחד המבקרים בימיו האחרונים: "בטוחני כי בני יגדלו גדולי תורה".

כשהלה תמה מנין לו זאת, הרי בנו הגדול נעשה רק כעת בר מצוה, ומהיכן יודע מה ייצא ממנו? השיב לו רבי יחיאל מיכל בבטחה: "יודע אני כמה כוחות השקעת בהם..."

ואכן זכה שבניו תלמידי חכמים שנמנו על מרביצי התורה, ואותו תינוק, אתו התהלכה אמו סמוך לחלונות בית המדרש, ואשר ספג מגיל כה רך את קול התורה - הינו רבי משה יהודה שלזינגר שליט"א, ראש ישיבת 'קול תורה' למעלה מיובל שנים. [אוצרותיהם אמלא]

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ (כ, ז) - למען

ייעב לך - סיפור מרגש

את הסיפור הבא, המספק הצצה לחדר הדיונים בבית דין של מעלה, סיפר רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל: בעת שבת הרדב"ז (רבי דוד בן שלמה אבן זמרא זצ"ל), מגאוני דורו, על כס רבנותו, חלה במחלה קשה ונוראה, אשר כל באיה לא ישובו. חלוש וחולה שכב במיטתו, כשהרופאים כבר נואשו ממנו והורו לבני ביתו להיערך לפרידה מאביהם האהוב. לפתע, נעצמו שמורות עיניו, והוא נרדם. בחלומו, הוא רואה כי בית דין של מעלה מכוונים לדיון בעניינו, ונמנו וגמרו לסלקו מהעולם הזה ולהעלותו לשיבה של מעלה. בחלומו, מביט הוא מתוח וחרד בדיינים, שאינם אלא מלאכים טמירים, כיצד פוסקים הם פסוקם לסלקו מהעולם, וכבר רצו לחתום הגזירה...

והנה לפתע, אץ רץ ממרחקים מלאך אחד, וטענה כבדת משקל בפיו: 'הן הרדב"ז משמש גם כגבאי צדקה, ומי ידאג לצורכי העניים, מי יטרח לקושש עבורם צדקה לשבתות, לחגים, לקמחא דפסחא ולהכנסת כלה, אם יסתלק מן העולם בטרם עת? מי ימחה דמעת אלמנה ומי יעניק מחיה ליתום, אם חלילה הרדב"ז יסתלק זה עתה?' דנו הדיינים בטענת המלאך, והעלו אל שולחן הדיינים מאות טונות בשר, מזון ומחיה, שעתיד הרדב"ז לחלק, אלא ששמחת הרדב"ז על הפיכת רוע הגזירה הייתה מוקדמת מדי, כאשר החליט בית דין של מעלה כי את מקום הרדב"ז ימלא גבאי צדקה אחר, ואין די בטענה זו להשאירו בעולם הזה. שוב השתרר שקט מתוח באולם הדיונים, ודייני ב"ד של מעלה חזרו ופסקו את פסקם הקשה...

אך בטרם תיחתם הגזירה, שוב נרשמה התפתחות מפתיעה: ממרחק גדול עוד יותר הגיע מלאך נוסף, שאחריותו על העתיד לקרות. 'לא ניתן לסלק את הרדב"ז, טען המלאך, 'הרי הוא עתיד לחבר פירוש מקיף על התלמוד הירושלמי, אוצר כלי חמדה שיבאר את דברי הירושלמי בשבעים פנים לתורה. אם יילקח מהעולם עתה, מי יזכה את עם ישראל ואת התורה בפירוש הנפלא הזה?' בחלומו, ראה הרדב"ז את תוכניתו לחיבור על הירושלמי, ומבין שזו "פוליסת החיים" שלו, ובזכות פירוש זה יקבעו הדיינים כי ישאר בעולם הזה. אלא שאף זו הייתה שמחה מוקדמת מדי...

הדיינים אמרו: את החיבור על הירושלמי יכול לחבר גאון אחר, ואין זו סיבה להותירו בין החיים... לפתע נוצר רעש גדול, ומלאך שָׁבְתִי אחד הופיע בהדרו. 'אמת ויציב כל טענותיכם', פתח ואמר, 'אך לטענה שלי - לא תמצאו תשובה. הרדב"ז נוהג להניח את המפה הַשְּׁבִתִית על השולחן כבר ביום חמישי בלילה, ומקבל את פני השבת בשולחן ערוך בעוד היום גדול. זו לא זכות פשוטה, זו זכות שראוי להעניק למקפיד עליה עוד כמה שנות חיים טובות...' ואכן, לאחר דיון ממושך, קבעו דייני בית דין של מעלה כי מנהגו של הרדב"ז להקדים פני שבת - ראוי והגון להעניק בעבורו חיים במתנה!

כשהתעורר הרדב"ז מחלומו, העיד על דבר החלום ולקחו החשוב, כי בזכות הקדמת קבלת השבת זכה לחיים ארוכים, ואף זכה לעלות ולהשתקע בארץ ישראל, להפוך לרב העיר צפת ולחבר את פירושו על הירושלמי. כשסיים רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל את הסיפור המפעים, היה קורא בהתפעלות: 'הביטו וראו! גאון רב זכויות כרדב"ז,

לפניו עתיד מזהיר כרבה של צפת וכמחבר פירוש על הירושלמי, מאחוריו עבר עשיר של עסקנות צדקה כבירה - וכל אלו לא הועילו לו לזכות לחיים במתנה! רק זכות הקדמת קבלת השבת, היא שעמדה לו לזכות בחיים חדשים! וכך מבטיחנו ה'פרי מגדים': כל המוסיף מחול על הקודש, ומקבל להקדים תוספת שבת - זוכה שמאריכים לו ימיו ושנותיו - וישמע החכם ויוסיף לקח.

וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה לְהַר סִינִי בְּלֹא קִבְלַת הַתּוֹרָה (יט, ה) -

מעלת הקרבה להר סיני בלא קבלת התורה

אומרים אנו בהגדה של פסח: "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו". וכבר הקשו, מה מעלה הייתה זו להתקרב להר סיני בלא קבלת התורה. התשובה, עצם זאת שהיו ישראל באחדות כנאמר (יט, ב): **"וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל - כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֹב אֶחָד (רש"י)**, על מעלה זו כבר אומרים דיינו.

והגר"ש אלישיב זצ"ל תירץ, שמה שאמרים 'לא נתן לנו את התורה', הכוונה שהתורה היתה ניתנת לשאר האומות ואנו בכללם, ורק לא הייתה ניתנת לתורה לישראל בנפרד. וביאר "ולא נתן לנו את התורה", דהיינו רק לנו לא נתן את התורה, ושייך לומר נמי "דיינו", כיון שמעלה היתה בזה שהייתה תורה בעולם.

אמנם הדברים קשים, שבפשטות משמעות המעלה הייתה בעצם זה שקרבנו להר סיני, ואף בלא קבלת התורה. ומאידך גיסא לדבריו היה מקום לבאר את מטבע הברכה של ברכת התורה, "אשר בחר בנו מכל העמים" שזהו שבח והודאה על שנבחרנו לעם סגולה "ונתן לנו את תורתו", ולא נתן לכל העמים.

[דביר קדשין]

**בתורה ברכה
דיון ברונה**

"לְאֶדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי לעילוי בשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: משה אהרן בן מאיר יצחק: שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: מאיר בן שמחה אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: דודי (רוג'ה) בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: האהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה הגר בת הרטה ואהרן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה: חרלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריחל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לילמר הודיה, ושרונה בת תורן יפה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102